БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

Икономически и финансов наблюдател

Четвърто тримесечие 2015 г.

www.bdbank.bg

Акценти

• През четвъртото тримесечие българската икономика продължава да поддържа растежа, наблюдаван през предходните месеци на годината.

• Според експресните оценки на БВП ръстът на икономиката е 3,1%, като все по-голям принос за растежа има вътрешното търсене, а намалява приносът на нетния износ.

• Крайното потребление ускорява растежа си (2,5% според експресните оценки), както и брутообразуването на основен капитал.

• Данните за пазара на труда продължават да са много оптимистични. Нивото на безработица продължава да намалява и през четвъртото тримесечие на годината и вече е 8.0%.

• Коефициентът на икономическа активност на населението, нивото на заетост, относително ниският брой на обезкуражените лица, са много близки до нивата си от 2007-2008 г., които бяха най-добрите години на пазара на труда през последните десетилетия.

• Салдото по текущата сметка остава положително (1,2% от БВП), което се дължи най-вече на подобряването на търговския баланс.

• През третото тримесечие на годината инфлацията в ЕС 28, Еврозоната и в частност в България отново се понижава и проблемът за преодоляване на вероятна бъдеща дефлация отново излиза на дневен ред. До голяма степен новото понижаване на общия ХИПЦ се дължи на динамиката на международните цени на петрола, но базисната инфлация също се задържа далеч от целевото си равнище, което предопределя действията на ЕЦБ и тяхното решение за удължаване на програмата за количествени улеснения.

• Към края на 2015 г. България е с най-висока дефлация от страните на ЕС 28.
• Консолидираната фискална програма (КФП) привърши 2015 г. с дефицит на касова основа в размер на 2 472,9 млн. лв. (2,9% от прогнозния БВП). Така бе постигната неговата целева стойност, предвидена в ревизирания Закон за държавния бюджет, която беше 2 874 млн. лв. или 3,3% от прогнозния БВП.

• По-доброто изпълнение на държавния бюджет се дължи изцяло на по-високите приходи, които надхвърлят с 1,8% актуализираните годишни разчети. В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1 828,6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи - с 245,1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) - със 722,3 млн. лв. (24,7%).

• Банковата система в страната се развива стабилно, като повечето нейни показатели се подобряват. Активите на банковата система постоянно се повишават и към края на декември достигнат стойност от 87,5 млрд.лв.

• Все още търсенето на заемен ресурс от страна на нефинансови фирми и граждани остава относително ниско, като на годишна база кредитите за фирми намаляват с 3%, а тези за домакинства остават почти на същото ниво, както и в края на 2014 г.

• Наблюдава се намаление на дела на необслужваните кредити с вероятност за просрочие над 90 дни и към края на декември той е 15,4% от всички кредити (без тези за банки), което е близо до дела на необслужваните кредити от края на 2011 г.

• През 2015 г. банковата система реализира печалба след данъци в размер на 898 млн. лв. Това е най-голямата печалба, регистрирана през този период на дадена календарна година от 2009 г. насам, въпреки че през декември банките направиха относително високи разходи за обезценки.

• Продължава процесът на спад на лихвените равнища по кредити и депозити. Основен фактор, влияещ върху динамиката на лихвените равнища в страната, са ниските референтни лихвени равнища в Еврозоната и в САЩ, достъпът до евтин привлечен ресурс за търговските банки, както и въведената отрицателна лихва върху „свръхрезерва“, държан от търговските банки в БНБ.

Тема на фокус: Работна заплата

Едно от най-съществените събития през 2015 г. в българската икономика бе динамиката на трудовия пазар. НСИ регистрира много бързо намаляване на нивото на безработица, което в края на годината намалява до 8% или с 2.7 пп само в рамките на една година[1] . Броят на заетите се увеличава с относително висок темп (с над 1,5% според данните на НРС), което се явява един от основните фактори за намалението на безработицата у нас. Според няколко показатели пазарът на труда в България се доближава до състоянието си от 2007-2008 г. Нивото на безработица все още остава по-високо (през 2007-2008 г. то е в диапазона 5-7%), но нивото на заетостта през 2015 г. вече е съпоставимо с периода 2007-2008 г. (около 64%), а нивото на икономическа активност на населението през 2015 г. (69-70%) вече надхвърля регистрираното през 2007-2008 г. Това се дължи както на увеличаващата се заетост, така и на развиващите се демографски процеси през последните десетилетия в страната на намаляващо население и работна сила.

Възстановяването на икономиката през последните години е в основата на наблюдаваната динамика на пазара на труда, която от своя страна е един от основните фактори за динамиката на средната работна заплата в страната. Според предварителните данни на НСИ средната месечна работна заплата за страната за последното тримесечие на 2015 г. е в размер 915 лв., като в обществения сектор тя е в размер на 983 лева, а в частния сектор е в размер на 892 лева.

Това означава, че през 2015 г. се е наблюдавало известно ускоряване в темповете на растеж на номиналната работна заплата в страната. Ако през 2012 г. средната работна заплата е нараснала с 6,6%, а през 2013 и 2014 г. този темп

[1] Тук и по-надолу данните се отнасят навсякъде за възрастовата група 15-64 г. освен, когато изрично не е посочено друго.

на растеж се е стабилизирал на 6%, то през тримесечията на 2015 г. темпът на растеж на средната номинална работна заплата се е ускорил до нива между 7,5-8%. Това ускорение е най-силно изявено в частния сектор. Ако средната номинална работна заплата в обществения сектор се е увеличила с между 3,5-5% през отделните тримесечия на 2015 г. (на практика това представлява забавяне спрямо предходните години), то в частния сектор нейната стойност се е увеличила с 9-9,5% на годишна база.

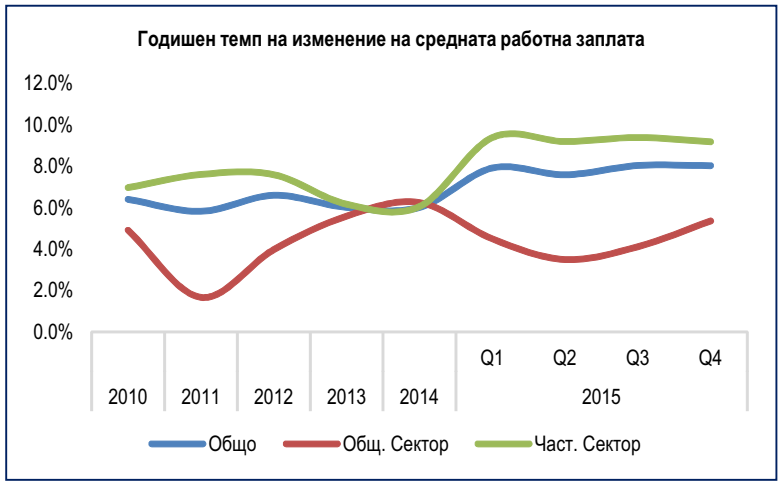

Основните фактори, повлияли върху динамиката на работната заплата в страната са: увеличеното търсене на труд и повишаването на административно определяните равнища на минималната работна заплата (МРЗ) и на минималните осигурителни прагове (МОП) по професии и икономически дейности.

Макар актуализацията на МОП (което се извършва в началото на всяка календарна година) и на МРЗ да се разглеждат заедно като административни мерки, част от правителствената политика в областта на пазара на труда, между тях има съществена разлика. Определянето на конкретните нива на МОП се извършва след преговори между синдикати и работодателски организации и ролята на правителството е в обявяването и официализирането на постигнатите договорености, като ги включи в закона за бюджета на НОИ за съответната календарна година. Освен това, правителството разпростира действието на МОП в дейностите, където не е постигнато споразумение между работнически и работодателски организации според предварително определен механизъм. В този смисъл МОП до голяма степен са резултат от договореност между трудовите партньори, а не толкова от конкретна правителствена политика. От друга страна, макар и МРЗ да е обект на обществени дискусии, окончателното решение за нейното актуализирано ниво и точният момент на актуализация е изцяло в ръцете на правителството.

Освен това, актуализацията на МОП и МРЗ имат двойно значение. Освен че влияят върху пазара на труда (върху средната РЗ, също така върху заетостта, безработицата и икономическата активност на населението), те имат за цел също така и да спомогнат за изсветляването на част сивия сектор в областта на заплащането на труда. Не са налични точни количествени оценки за нивото на скритите плащания по икономически дейности, поради което не може да се прецени до каква степен увеличаването на средната работна заплата в даден сектор представлява реално увеличаване на изплатените работни заплати (и оттук и реално влияе върху разходите за труд на работодателите и върху броя на работните места) и до каква степен е единствено статистически феномен (изсветляване на скрити плащания) и оттук няма реален ефект върху динамиката на други показатели.

Все пак, може да се допусне, че актуализацията на МОП и МРЗ влияят по-силно върху ниските работни заплати и с увеличаване на размера на работната заплата това влияние намалява, като за високите нива на заплащания остават да влияят фактори като динамика на продажбите на предприятията, величина и динамика на финансовия резултат, търсене и предлагане на работната сила от

специфична квалификация и икономическа дейност и др.

През 2015 г., за първи път от 2001 г. насам, бяха извършени две актуализации на МРЗ в рамките на една календарна година. От началото на януари нейното равнище бе повишено от 340 лева на 360 лева, а от началото на юли 2015 г. то бе допълнително повишено до 380 лева. И двете актуализации бяха предварително обявени още през четвъртото тримесечие на предходната (2014) година, което даде достатъчно време на фирмите за адаптация. Така за една календарна година, МРЗ бе повишена с 11,8%. Подобни и по-високи годишни ръстове на МРЗ е имало и през предходни години, като през 2007 г. тя бе повишена на една стъпка с 12,5%, а през следващата 2008 г. (период на бързо нарастване на средната работна заплата поради високо търсене на труд) също на една стъпка с над 22%. През септември 2011 г. МРЗ също бе повишена еднократно с 12,5%, след като за повече от две години и половина нейното равнище не беше актуализирано.

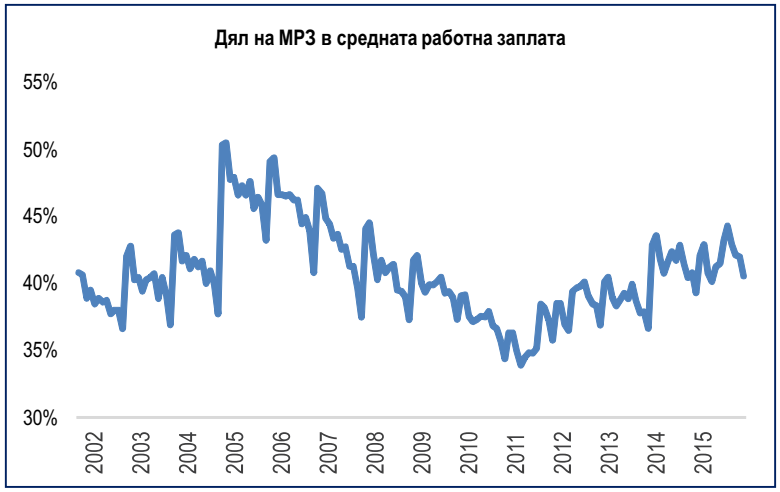

В резултат на двете актуализации на МРЗ през 2015 г. МРЗ трайно се задържа в диапазона 40-45% от средната работна заплата (СРЗ). В исторически план този дял е достигал най-високи стойности през 2005 и 2006 г. (колебаел се е в диапазона 45-50% от СРЗ), но през следващите години е следвал тенденция на намаление, обусловено в началото от бързото нарастване на средната работна заплата в страната (поради високото търсене на труд), което е изпреварвало акуализациите на МРЗ (2007-2008), а след това от замразяването на МРЗ на едно и също равнище за относително дълъг период от време (2009-септември 2011), обусловено от икономическата криза в страната и преодоляване на нейните последици върху намалялото търсене на труд. В резултат на това, делът на МРЗ в СРЗ намаля до около 35% към края на 2011 г.

През следващите години се наблюдава стремеж за възстановяване на дела на МРЗ, с което да се защитят най-ниско платените работници (и да се ограничи размаха на явлението на т.н. „работещи бедни“), както и да се ограничи избягването на дължими преки данъци чрез деклариране на работни заплати, близки до минималното равнище. В резултат на това МРЗ, като дял от СРЗ, постепенно се увеличи и през втората половина на 2015 г. е около 42,5%. [2]

Сравнението с други държави показва, България не се отличава съществено от останалите страни на ЕС 28. За 2014 г. в страните, където има единна МРЗ (недиференцирана по отрасли или региони) това съотношение се движи между 33% за Чешката Република до 52,9% за Словения, като в почти половината от случаите то е в диапазона 42-47% от СРЗ. Подобно съотношение между МРЗ и СРЗ едновременно позволява достатъчно място за диференциация на относителните работни заплати (заплащания, близки до средното за страната ниво, са между две и две и половина МРЗ). В същото време, МРЗ е достатъчно отдалечена от различните плащания по социални помощи, тя създава достатъчно стимули за ниско квалифицираните лица да бъдат активни на пазара на труда,

[2] От януари 2016 г. МРЗ отново е повишена до 420 лева, което представлява 44,8% от СРЗ през декември 2015 г. Може да се очаква, че през 2016 г. тя отново ще бъде в диапазона 42-45% от СРЗ.

да търсят и приемат работа на заплащане, близко до минималното. Все пак, увеличаването на МРЗ над 45% и особено над 50% от СРЗ трябва да се прави с особено внимание, тъй като може компресира относителните работни заплати (особено тези под средното равнище в икономиката) в твърде тесен диапазон и би накърнило тяхната възможност да балансират търсенето и предлагането на труд по различни професии и икономически дейности.

Може да се очаква, че актуализацията на ВОП и МРЗ са повлияли най-вече върху динамиката на средното заплащане на труда в икономически дейности, където СРЗ е относително ниска. Като такива могат да бъдат определени икономически дейности като: „Административни и спомагателни дейности“, „Строителство“ и до известна степен „Търговия“, като в последната икономическа дейност СРЗ през последното тримесечие на 2015 г. се е увеличила само с 6,8% на годишна база, което е увеличението на СРЗ за цялата страна, така и под увеличението на МРЗ. Същото се отнася и за „Хотелиерство и ресторантьорство“, където традиционно се регистрира най-ниска СРЗ заради характера на дейността (много често на непълно работно време и не с целогодишна заетост), но въпреки повишаването на МРЗ с над 12%, СРЗ се е повишила едва с 2% на годишна база.

Вторият фактор, повлиял върху динамиката на заплащането в страната, е растежът на икономиката, особено в конкретни дейности и професии, където търсенето на труд съществено се увеличава и дори започва да се говори за дефицит на квалифицирана работна сила. За съжаление данните за заетите както от НРС, така и от Системата на националните сметки (СНС) за броя на заетите, е твърде агрегирана (или до 10 отрасъла по СНС, или до 19 отрасъла по НРС), за да може да се направят по-задълбочени анализи. Данните от НРС обаче идентифицират три отрасъла от услугите, в които се наблюдават изключително висок ръст на заетите през последното тримесечие на 2015 г. спрямо същото тримесечие на 2014 г. и това са: „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“, „Операции с недвижими имоти“ и „Професионални дейности и научни изследвания“. И в трите икономически дейности ръстът на средната работна заплата изпреварва този на средната работна заплата за цялата икономика, като освен това в „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ и „Професионални дейности и научни изследвания“ средната работна заплата е съществено над средната работна заплата в страната и едва ли тяхната динамика е повлияна от актуализацията на МРЗ. С голяма доза на сигурност динамиката на средното заплащане за труд в тези икономически дейности е повлияна от повишеното търсене на труд, което не може веднага да бъде посрещнато от съответното прилагане на труд като квалификация и образование.

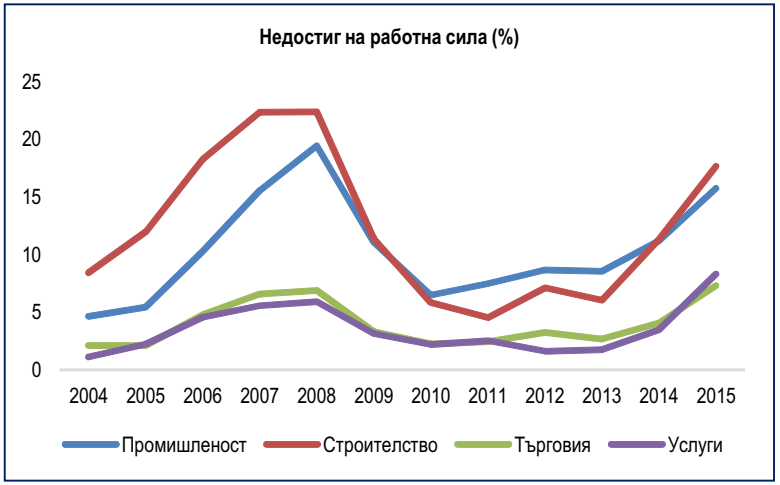

Индикации, че работната сила все повече ще бъде ограничител на икономическия растеж на фирмите, са и бизнес анкетите на предприемачите, провеждани от НСИ. През 2015 г. предприемачите от всички сектори на икономиката отчитат, че недостигът на работна сила е все по-голям проблем, ограничаващ тяхната бъдеща активност. Традиционно, относително най-висок недостиг на квалифицирана работна ръка се наблюдава в промишлеността и строителството. Средно за 2015 г. този проблем е отчетен съответно от 15,8% и 17,7% от предприемачите в промишлеността и строителството. Тези стойности все още са под пиковите стойности на показателя от 2007-2008 г., но тенденцията от последната година ясно показва, че те ще бъдат постигнати вероятно още през 2016 г. В търговията делът на предприемачите, отчели недостига на работна сила като проблем за тяхното бъдещо развитие, е 7,3%, а в услугите – съответно 8,3%. За търговията тази усреднена за 2015 г. стойност е близо два пъти по-висока спрямо 2014 г., а в услугите се е увеличила дори и повече от два пъти. Освен това и в двата сектора тези стойности надвишават отчетените през 2007 и 2008 г. и са най-високи за целия период на провеждане на бизнес анкетите. При настоящото демографско развитие може да се очаква, че през следващите години проблемът „недостиг на работна сила“ все повече ще засилва своето значение за предприемачите.

		2010	2011	2012	2013	2014	2015			
							Q1	Q2	Q3	Q4
Реална РЗ	%	3,87	1,54	3,54	5,08	7,54	8,43	6,98	7,69	7,97
ПТ	%	4,09	3,87	2,81	1,72	1,18	2,49	2,59	2,85	
Дял на компенсациите в БДС	%	42,50	40,86	42,97	46,09	47,22	54,38	46,84	44,27	

Ускоряването на растежа на средната номинална работна заплата се случва в условия на ниска инфлация и следователно ценовата динамика не е фактор за наблюдаваната тенденция при заплатите. От 2013 г. насам ръстът на реалната средна работна заплата изпреварва този на реалната производителност на труда, измерена чрез физическия обем на БВП, произведен от един зает. Това води до постепенно увеличаване на дела на компенсацията на наетите в общата стойност на брутната добавена стойност. В дългосрочен план ръстът на производителността на труда и на реалната работна заплата трябва да са близки един до друг като условие за устойчивост на икономическия растеж. Това не изключва наличието на отделни периоди, когато динамиките на двата показателя се различават. По-високият ръст на работната заплата над този на производителността на труда е допълнителен индикатор, че предлагането на труд, в т.ч. квалифициран във все повече икономически дейности изостава от търсенето му.

Високият ръст на средната работна заплата вероятно ще се запази и през следващите години. Проблемът с предлагането на труд все повече ще се задълбочава в българската икономика предвид съществуващите демографски процеси и ако българските предприемачи успяват да поддържат устойчиво развитие на производствата си. Освен това, българският пазар на труда е част от общия пазар на труда в ЕС 28 и българските предприемачи почти свободно

се конкурират с останалите за наличния трудов ресурс. Затова постигането на висок ръст на производителността на труда се превръща в ключов проблем за българската икономика и основен приоритет на правителствената икономическа политика. Високият ръст на производителността на труда, от една страна, ще е основен фактор на икономическия растеж, компенсиращ намаляващата работна сила. От друга страна, това е основният фундамент, обезпечаващ ръста на средната работна заплата, гарантиращ че последната няма да доведе до сериозни дисбаланси в развитието на икономиката.

Реален сектор

Данните от експресните оценки за Брутния вътрешен продукт (БВП) за четвъртото тримесечие на 2015 г. показват, че българската икономика запазва своя темп на растеж, наблюдаван през цялата година. През последното тримесечие на 2015 г. БВП е нараснал с 3,1% (сезонно изгладени данни, експресна оценка), като това изцяло се дължи на вътрешното търсене. Темпът на растеж на крайното потребление и на брутообразуването на основен капитал постепенно се ускориха през годината и за четвъртото тримесечие на годината физическият обем на потреблението е нараснал с 2,5%, а този на инвестиционното търсене – с 1,4%. В същото време приносът на нетния износ за ръста на икономиката постепенно намалява с течение на годината и от експресните данни на БВП може да се съди, че през последното тримесечие на годината нетният износ е имал отрицателен принос за ръста на икономиката. Реалният ръст на износа на стоки и услуги е 0,7%, а този на вноса на стоки и услуги е 1,7%.

Данните от Евростат показват, че България е сред шестте страни с най-висок годишен ръст на БВП през четвъртото тримесечие на годината (сезонно изгладени данни) и нараства два пъти по-бързо, отколкото общността като цяло. Според данните на Евростат реалният ръст на БВП за ЕС 28 през четвъртото тримесечие на 2015 г. е 1.8% спрямо същия период на 2014 г., а този на Еврозоната е 1,5%. България е сред групата от страни, които запазват (и дори леко ускоряват) скоростта си на развитие, наблюдавана през предходните тримесечия на годината.

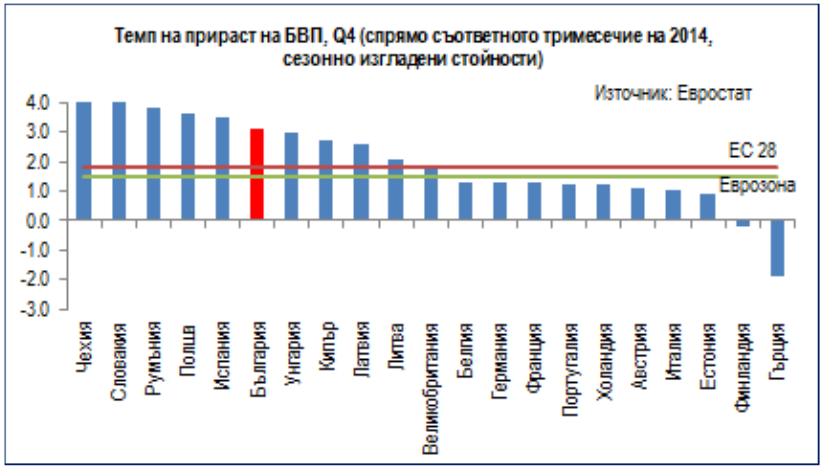

Според данните от краткосрочната бизнес статистика най-динамично развиващият се сектор на българската икономика през последните три месеца на 2015 г. е бил промишлеността. Тя запазва относително високия си годишен ръст на продажбите в диапазона 3,5-4%. Освен това, предприемачите в промишлеността оценяват най-позитивно бизнес климата, в сравнение с предприемачите от останалите сектори. Въпреки наблюдаваното подобрение на производствената активност през последните месеци на 2015 г., намалява осигуреността на промишленото производство, което определя и по-резервираните очаквания на предприемачите в промишлеността за дейността на техните предприятия в началото на 2016 г. Основните фактори, ограничаващи развитието на бизнеса в отрасъла, остават несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене от страната, макар че през последния месец се наблюдава намаление на негативното въздействие на първия фактор. Към края на четвъртото тримесечие осигуреността с поръчки се запазва над 5 месеца, а натовареността на мощностите е 75,2%, което е малко над средната стойност на показателя за последните две години.

Продажбите в строителството остават около и малко под достигнатото ниво през съответните месеци една година по-рано. Динамиката в сектора остава потисната, а настоящата строителна дейност и осигуреността с поръчки намалява, което донякъде се дължи и на сезонния характер на строителната дейност. Влошават се и очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца, като прогнозите им за дейността в началото на 2016 г. са относително песимистични. Несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и финансовите проблеми продължават да бъдат основните пречки за развитието на дейността в отрасъла.

Продажбите в търговията на дребно също се задържат около наблюдаваното равнище в края на предходната година. Заедно с това се наблюдава известно влошаване на очакванията на търговците на дребно за обема на продажбите и за поръчките им към доставчиците през първите месеци на 2016 г. Основните фактори, затрудняващи развитието на бизнеса в отрасъла, остават несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостатъчното търсене.

Инфлация

За втора поредна година България приключва календарната година с отрицателна инфлация. За 2015 г. стойността на националния индекс на потребителските цени (ИПЦ, дванадесет месечен) е -0,4%, а средногодишната му стойност е -0,1%.

През първата половина на 2015 г. инфлацията в страната постепенно се увеличаваше и към средата на годината дванадесет месечната стойност на показателя бе станал положителен и съществуваха очаквания, че дефлацията от предходната година ще бъде преодоляна. През втората половина на 2015 г., и особено през последното тримесечие, общият ценови индекс отново започна да намалява и в края на годината неговите стойности отново станаха отрицателни. Основният фактор, който обуславя тази динамика на цените през последните месеци, бе намалението на цените на суровия петрол на международните пазари, което повлия върху цените на течните горива в страната, както и на цените на други стоки и услуги, които са по-тясно свързани с цените на течните горива. След като в средата на годината средномесечната цена на петрол тип Брент се задържа около достигнатото ниво, през следващите месеци нейната динамика отново пое надолу и през декември тя достигна стойност от 37,97 щатски долара за барел, което представлява спад от 38,2% спрямо юни.

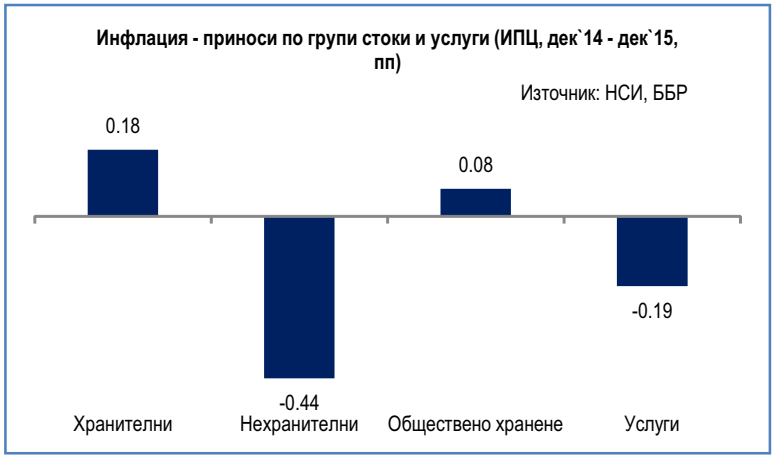

Групите, които са имали принос за нарастване на общия ИПЦ през годината, са хранителните стоки и общественото хранене, докато нехранителните стоки и услугите са допринасяли за развитието на дефлационния процес в страната. Заедно с течните горива за битови нужди или за превозни средства, съществено намаление на цените през годината е наблюдавано и при топлоенергията, пътническия въздушен транспорт и автомобилите, но в същото време почти не се наблюдава намаление в средната цена на услугата на пътническия автомобилен транспорт. Други стоки, които регистрират относително по-силно намаление на цените през 2015 г. са най-вече битови уреди за дълготрайна употреба (за приемане и възпроизвеждане на звук, фотографска техника, телефони и др.). Стоки с най-високо увеличение през годината са преди всичко

хранителни стоки (масла, мазнини, плодове, зеленчуци, захар и др.), както и някои видове услуги (като образователни), но те не успяха да компенсират общото влияние на стоките и услугите с намаление на цените през годината.

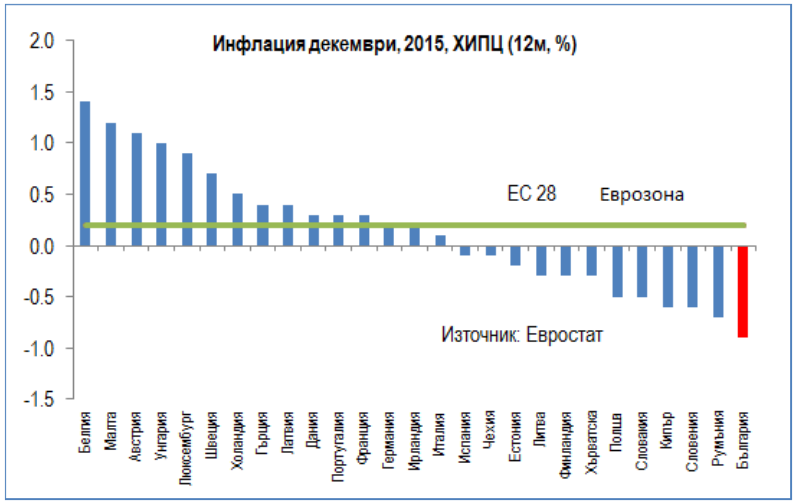

Стойността на дванадесетмесечния хармониран ХИПЦ за България през последните три месеца се запазва и за 2015 г. той е -0,9%. В същото време обаче стойността на ХИПЦ се повишава както за ЕС 28, така и в Еврозоната, като и за двете групи страни той е положителен на стойност от 0,2%. В почти всички страни стойността на ХИПЦ се увеличава през последното тримесечие на 2015 г. и така България остава страната с най-висока дефлация за 2015 г. от всички страни членки на ЕС 28. Въпреки че стойността на ХИПЦ през декември отново става положителна (през септември тя бе отрицателна както за ЕС 28, така и за Еврозоната), все още е рано да се твърди, че политиката на количествени облекчения на ЕЦБ е постигнала целта си за повишаване на общата инфлация в Съюза до таргетираното ниво от около 2% годишна инфлация, което остава далеч по-високо. Основното внимание на ЕЦБ е насочено към динамиката на базовата инфлация (т.е. с премахнато влиянието на динамиката на цените на горивата и пряко свързаните с тях продукти) отколкото динамиката на общия ценови индекс, но дори и стойностите на базовата инфлация се задържат относително ниски и далеч от целевата стойност.

Пазар на труда

И през четвъртото тримесечие на 2015 г. ситуацията на пазара на труда остава много по-благоприятна в сравнение с предходната година. Според данните от Наблюдението на работната сила (НРС) на НСИ тенденцията на намаление на броя на безработните продължава, въпреки че отминаха летните месеци, когато традиционно нивото на безработица е най-ниско през дадена календарна година поради сезонни причини. Нивата на икономическа активност и на заетост на населението остават високи и са сравними със стойностите на тези показатели, регистрирани през 2008 г., периодът през последните десетилетия, когато се наблюдаваше най-високо използване на наличния трудов ресурс в страната.

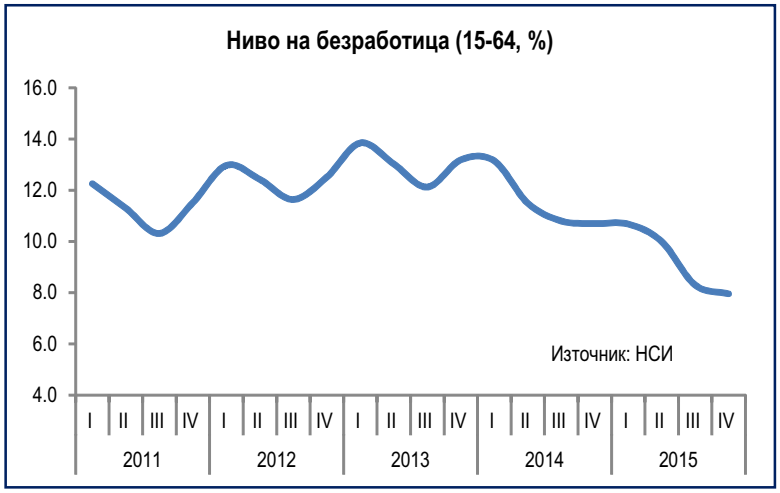

Според данните на НРС безработните в страната (възрастова група 15-64 г.) през четвъртото тримесечие на годината са 259,3 хил.д., а нивото на безработица е 8%. То е с 2,7 пп по-ниско спрямо стойността, регистрирана през четвъртото тримесечие на 2014 г. и представлява най-ниското ниво на безработица, наблюдавано през отделно тримесечие от 2009 г. насам. Намалението на броя на безработните на годишна база се дължи както на нарасналата заетост (около две трети от спада на броя на безработните спрямо четвъртото тримесечие на 2014 г.), така и на протичащите демографски процеси в страната и намаляването на населението. Продължава да се увеличава разликата между данните за безработните според НРС и според административната статистка на Агенция по заетостта (АЗ), като броят на регистрираните безработни е вече с около 23% по-висок от този според данните от НРС.

Броят на заетите в икономиката (възрастова група 15-64 г.) е 2999,6 хил.д. през четвъртото тримесечие на годината и се увеличава с 65,6 хил.д. спрямо аналогичния период на предходната година. Годишният ръст на заетостта от 2.2% е висок и постепенно се ускорява през последните две години, като коефициентът на заетост достига 63,7% от населението в съответната възрастова група По-високо ниво на заетост е наблюдавано единствено през 2008 г., когато имаше индикации за известно „прегряване“ на трудовия пазар в страната. При съществуващите демографски процеси и при очакване за по-нататъшно увеличаване на броя на заетите в икономиката и през 2016 г., коефициентът на заетост на населението между 15 и 64 г. е възможно да достигне и надхвърли 65%, което вероятно ще окаже натиск върху динамиката на работните заплати в страната по посока увеличаване. По-нататъшното увеличаване на броя на заетите в страната ще става все по-трудно, поради ограничените свободни ресурси от работна сила, както квалифицирана, така и неквалифицирана, и през следващите години ръстът на икономиката почти изцяло ще бъде постиган чрез ръст на производителността на труда, докато броят на заетите ще се запазва относително постоянен.

Ръстът на заетостта през четвъртото тримесечие на 2015 г. се дължи почти изцяло на динамиката на заетостта в частния сектор. Броят на наетите в частните предприятия през този период (според НРС) е 2012,1 хил.д. и е с 91,5 хил.д. повече спрямо същото тримесечие на 2014 г. Броят на наетите в обществения сектор е 693,1 хил.д. и остава почти непроменен спрямо този една година по-рано.

Външен сектор

Според предварителните данни на БНБ през 2015 г. българската икономика реализира излишък по текущата сметка в размер на 541,6 млн.евро или 1,2% от очаквания БВП. Салдото по текущата сметка е съпоставимо с това, реализирано през предходната година. Прегледът по основни статии обаче показва, че през 2015 г. се наблюдава подобряване на салдото по търговския баланс (намаляване на външнотърговския дефицит) поради увеличения износ на стоки, който в

голяма степен е компенсиран от увеличения дефицит по първичния доход.
През 2015 г. дефицитът по търговския баланс е в размер на 1885,0 млн.евро и е с 849,7 млн.евро (31%) по-малък спрямо дефицита, реализиран през 2014 г. Намалението на търговския дефицит изцяло се дължи на номиналния ръст на износа на стоки, който през 2015 г. е в размер на 22 264,8 млн.евро, което е с 1248,3 млн.евро (5,9%) повече спрямо 2014 г. Икономиката на ЕС, основна дестинация на българските износители, ускорява растежа си през третото тримесечие на годината, а отслабването на еврото спрямо останалите основни валути също има положителна роля върху външната търговия на страната, като ефектът е пряк и опосредстван (подобряване на условията на търговия за клиентите на българите износители от ЕС, които от своя страна се явяват крайни износители за други клиенти извън общността).

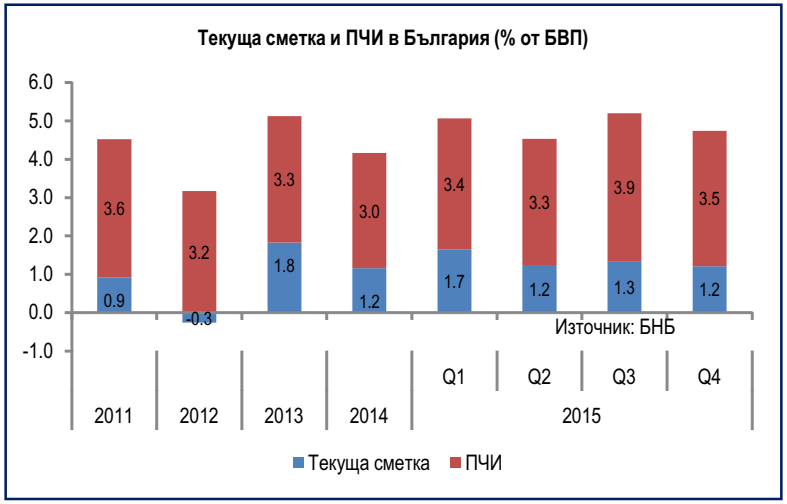

През 2015 г. се наблюдава ръст на износа по всички основни групи неенергийни стоки: на потребителски стоки ръст от 6,8% (389 млн. евро); суровини и материали от 4,4% (401 млн.евро); и на инвестиционни стоки от 17,6% (746 млн. евро). Единствено намалява износът на енергийни ресурси с 10,7% (-312 млн. евро), като това изцяло се дължи на петролните продукти, чийто износ е силно повлиян от тяхната ценова динамика на международните пазари.
Повечето позиции в групата на потребителските стоки регистрират номинален ръст на износа. Особено висок е ръстът на износа на храни (11,9%) и мебели (13,8%), които заедно представляват близо 40% от общия износ на потребителски стоки. Позициите от групата на потребителските стоки, които отбелязват спад са „Цигари" (-5,8%) и „Дрехи и обувки" (-1,9%), като само последната има по-съществено значение за динамиката на българския износ.
В групата на инвестиционните стоки всички позиции регистрират номинален ръст на износа, като позициите „транспортни средства", „резервни части и оборудване", „електрически машини" и „други инвестиционни стоки" регистрират двуцифрен ръст на износа си. Трябва да се отбележи, че в течение на 2015 г. се наблюдава постепенно забавяне в ръста на българския износ както общо, така и по групи, като единствено изключение от тази тенденция прави групата на инвестиционните стоки, чийто износ през последните месеци на 2015 г. продължава да се ускорява.
В групата на суровините двете позиции с най-съществено значение за динамиката българския износ отбелязват съответно номинален ръст от 4,2% („Цветни метали") и спад от 3,7% („Суровини за производство на храни"). Особено висок ръст на износа регистрират позициите „Торове", „Цимент", „Химически продукти", „Пластмаси и каучук", докато позицията с най-голям спад на износа е „Чугун, желязо и стомана".
Динамиката на износа от началото на 2014 г. по стокови групи води до повишаване на относителния дял на стоки с относително по-висока степен на преработка и на добавена стойност, което е индикатор за подобряваща се структура на българския износ.

Вносът (FOB) за 2015 г. е на стойност от 24 149,8 млн. евро и номинално е с 398,6 млн. евро (1,7%) повече спрямо 2014 г. И тук, както при износа, се наблюдава спад на номиналния внос на енергийните стоки от 18,2%, дължащ се на спада на цените на суровия петрол и свързаните с него цени на нефтопродукти и други горива на международните пазари. При всички останали групи стоки се наблюдава ръст на вноса. Най-висок номинален ръст се наблюдава при групата „Потребителски стоки“ (с 9,1%), което се обуславя от възстановяването на потреблението в страната през 2015 г., явяващо се основен източник на ръста на БВП през последната година. Ръстът на вноса на групата „Суровини и материали“ (7,9%) се определя от възстановяването на потреблението в страната и на междинното потребление в българските предприятия, като най-голям номинален ръст се наблюдава при вноса на химически продукти, пластмаси, суровини за производството на храни и на други суровини и материали. Ръстът на вноса на инвестиционните стоки през 2015 г. е 5,0% и е сигнал за известно съживяване на инвестиционната активност на българските предприемачи.

Излишъкът по статия „Услуги” за 2015 г. е в размер на 2550,2 млн. евро и е на почти същото равнище, както и през 2014 г. (увеличение от 20,2 млн.евро или 0,8%). Дефицитът по статия „Първичен доход” е на стойност от 1712,7 млн. евро и съществено се увеличава спрямо предходната година. Увеличението на дефицита е в размер на 797 млн. евро (87%) и изцяло се дължи на увеличаването на износа на инвестиционен доход (репатрирана печалба) от страната, което е и индикатор за подобряване на финансовите резултати на фирмите с чуждестранно участие през 2015 г. Излишъкът по статия „Вторичен доход” за 2015 г. е в размер на 1589,0 млн. евро и е на почти същото ниво в сравнение с 2014 г.

Салдото на финансовата сметка на платежния баланс за 2015 г. е положително в размер на 2758,2 млн. евро. То е с над 2500 млн. евро по-високо в сравнение с предходната година, което се дължи най-вече на намалението на частния външен дълг, който се наблюдава най-вече през първата половина на 2015 г.

Привлечените ПЧИ в България за 2015 г. са в размер на 1575,1 млн. евро или 3,5% от БВП. Те са с около 300 млн. евро повече спрямо предходната година и представляват най-високата стойност на показателя от 2009 г. насам. Въпреки това нивото на чуждите инвестиции в страната все още остава ниско както като дял от БВП, така и в сравнителен исторически план, като се има пред вид периода на висок икономически растеж в страната.

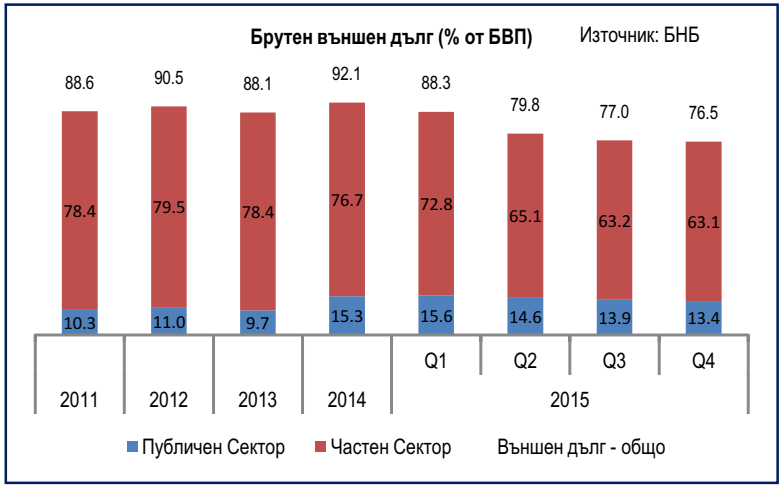

През последните три месеца не се наблюдават съществени изменения във външния дълг на страната. Към края на годината частният външен дълг е на стойност от 28146 млн. евро (63,1% от очаквания БВП). Благодарение на неговото съществено намаление през първата половина на годината той е с над 4600 млн. евро по-малко спрямо края на 2014 г. Държавният външен дълг плавно намалява през втората половина на годината и към края на декември е на стойност от 5997,7 млн. евро (данни на БНБ) или с около 550 млн. евро по-малко спрямо края на март, когато бе неговата най-висока стойност през годината. Отношението на държавния външен дълг към БВП остава едно от най-ниските сред страни от ЕС 28, като към края на 2015 г. неговата стойност е 13,4%.

Бюджетен сектор

Според първоначалните данни на Министерство на финансите дефицитът по консолидираната фискална програма (КФП) за 2015 г. на касова основа е в размер на 2 472,9 млн. лв. (2,9% от прогнозния БВП). В сравнение с предходната 2014 г., бюджетното салдо по КФП се подобрява с 0,8 процентни пункта. Също така, касовото салдо за 2015 г. е в рамките на неговата целева стойност, предвидена в ревизирания Закон за държавния бюджет, която беше 2 874 млн. лв. или 3,3% от прогнозния БВП.

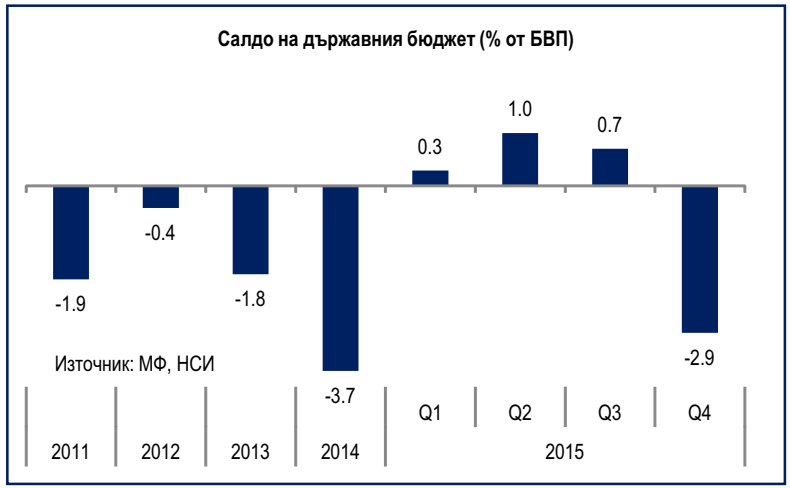

Постъпилите приходи и помощи по КФП за 2015 г. надхвърлят първоначалните разчети и са в размер на 32 205,1 млн. лв. (с 1,8% спрямо актуализираните годишни разчети). В сравнение с предходната година приходите и помощите нарастват с 2 796,0 млн. лв. (9,5%). В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1 828,6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи - с 245,1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) – със 722,3 млн. лв. (24,7%).

Общата сума на данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) по КФП възлиза на 24 856,4 млн. лв. В групата на данъчните приходи ръст спрямо предходната година се отчита при всички основни данъци и осигурителни вноски, като най-значителен той е при постъпленията от косвени данъци, социално и здравноосигурителни вноски и други.

Приходите в частта на преките данъци са в размер на 4 591,7 млн. лв., което е с 315,8 млн. лв. (7,4%) повече в сравнение с предходната година, като основен принос за това имат постъпленията от корпоративен данък и от данъци върху доходите на физически лица.

Приходите от косвени данъци са в размер на 12 450,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват с 969,7 млн. лв. (8,4%). Постъпленията от ДДС са в размер на 7 740,0 млн. лв. и спрямо 2014 г. нарастват с 475,6 млн. лв. (6,5%). Невъзстановеният данъчен кредит на фирми към 31.12.2015 г. е в размер на 128,5 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 525,0 млн. лв., като спрямо 2014 г. нарастват с 12,0%. Постъпленията от мита са 159,0 млн. лв. и бележат ръст от 3,8% спрямо 2014 г. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 867,7 млн. лв. и нарастват с 5,5% спрямо 2014 година. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са 6 946,5 млн. лв., като съпоставено с предходната година нарастват със 7,7%.

Неданъчните приходи са в размер на 3 705,0 млн.лв., което представлява 102,4% изпълнение на годишните разчети. Постъпленията от помощи от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 3 643,7 млн. лв., което представлява 110,2% спрямо годишния разчет.

Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за 2015 г. възлизат на 34 678,0 млн. лв., което е с 0,4% повече спрямо годишните разчети. Съпоставено с предходната година, общите разходи по КФП нарастват с 2 196,0 млн. лв. (6,8%). Най-значителен е ръстът при капиталовите разходи (с 1,9 млрд. лв. в номинално изражение), което се дължи основно на по-високите инвестиционни разходи по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и Програмата за развитие на сектор „Рибарство” през последната година за финализиране на

разплащанията по проектите, съфинансирани от ЕК за програмния период 2007-2013 г.

Според предварителните разчети на МФ дефицитът на сектор „Държавно управление", оценен по методологията на Европейската система от национални и регионални сметки (ЕСС 2010), е под 2,5 % от прогнозния БВП. Това означава, че е постигнато по-голямо от предварително планираната бюджетна консолидация, тъй като заложената цел за 2015 г. в Конвергентната програма на Република България 2015-2018 предвиждаше дефицитът да не надвиши 2,8 % от БВП. Това се дължи най-вече на доброто изпълнение на приходната част на бюджета и на активните мерки на приходните администрации за повишаване на данъчната събираемост през 2015 г. По-високите приходи позволиха да бъде посрещнат натискът от страна на разходите, свързан основно с европейските програми и фондове, вкл. националното съфинансиране и недостигът за финансиране на някои бюджетни системи, без да се допусне влошаване на бюджетното салдо спрямо заложената фискална цел.

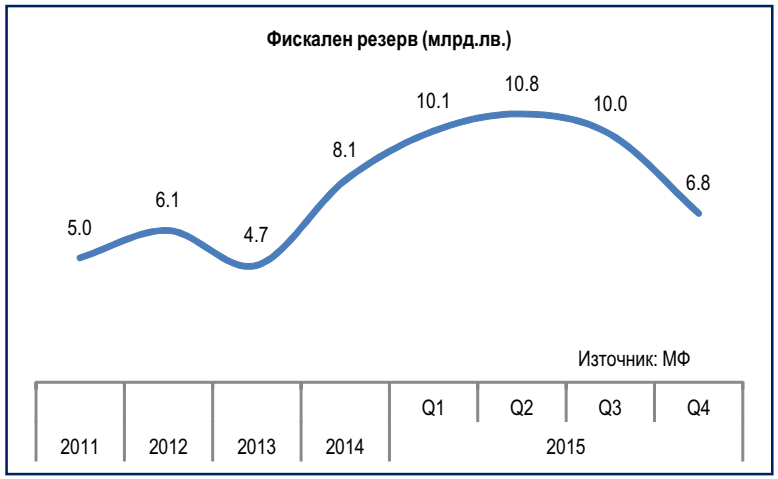

Към края на декември фискалният резерв в частта му като депозити в БНБ и търговски банки е в размер на 6,8 млрд.лв., което е над предвидения в ЗДБРБ минимален праг от 4,5 млрд. лв. и представлява устойчив буфер за стабилността на държавните финанси и за посрещане на непредвидени разходи предвид нестабилната външна среда.

Финансов сектор

През четвъртото тримесечие на 2015 г. банковата система в страната се развива стабилно, като повечето нейни показатели се подобряват. Активите й се повишават с 2 млрд.лв. (2,4%) спрямо предходното тримесечие и към края на декември достигат стойност от 87,5 млрд. лв. Ликвидността на банковата система се запазва висока, като коефициентът на ликвидни активи (КЛА) през септември е 36,71%, което е с 6,6 пп повече спрямо стойността на показателя една година по-рано, а реализираната печалба (по неодитирани данни) е най-висока за последните 5 години.

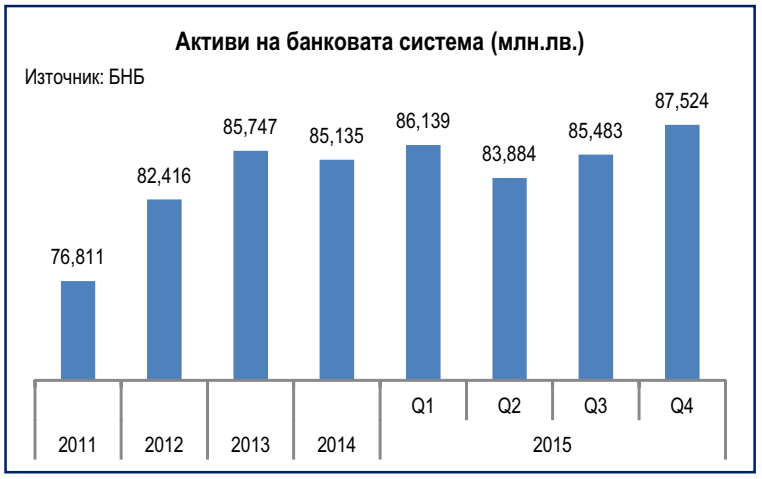

Заедно с увеличението на активите на банковата система се наблюдава съществено изменение в тяхната структура. Увеличава се делът на по-високо ликвидните активи, като този на паричните средства достига 20,9% от общите банкови активи (увеличение от 9,4% на годишна база), а на финансовите активи достига 12,7% от общите банкови активи към края на декември 2015 г. (увеличение от 1,7% на годишна база). Това увеличение на ликвидната част от активите се дължи изцяло на намалението на относителния дял на „Кредити и вземания", които към края на декември представляват 62,0% от общата стойност на активите на банковата система, което представлява намаление с 11,9 пп на годишна база. Приетата в края на годината нова Наредба 21 на БНБ за задължителните минимални резерви ще стимулира търговските банки да реалокират част от средствата си по сметки в централната банка, което се очаква да намали дела на паричните средства в структурата на техните активи още през първите месеци на 2016 г.

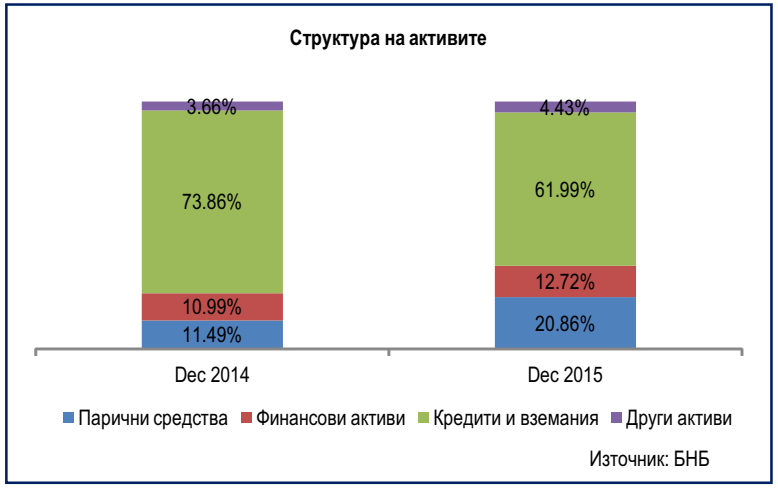

Една от причините за намалението на относителния дял на кредитите в общата стойност на банковите активи се дължи на слабото търсене на заемен ресурс от страна на предприятия и домакинства. През 2015 г. кредитите за фирми намаляват с 1 млрд. лв. (3%), а тези за домакинства се запазват почти на същото ниво както и в края на 2014 г. (увеличение от 0,1%). Трябва да се отбележи обаче, че при кредитите за домакинства намаляват както потребителските (с 3%), така и жилищните кредити (с 5.8%), което е компенсирано от увеличението на други кредити за домакинства.

Друг фактор, допринесъл за намалението на кредитите за фирми и на потребителските и жилищни кредити за домакинства (особено през декември), е подготовката на търговските банки за предстоящия преглед на активите през 2016 г. и свързания с това стремеж за консолидация на техните кредитни портфейли. Само през декември бяха направени разходи за обезценка на стойност от 355 млн. лв., което представлява около една трета от разходите за обезценка, направени през цялата 2015 г. Отново само за един месец (през декември) стойността на кредитния портфейл към нефинансови предприятия намалява с близо 1200 млн.лв., а кредитният портфейл за домакинства – с още

около 150 млн. лв., като една от причините за това вероятно е била изписването и продажбата на „лоши“ вземания. За периода октомври-декември стойността на просрочените повече от 90 дни вземания от фирми намалява с около 240 млн.лв., а на просрочията на домакинства, надхвърлящи 90 дни, намалява с около 150 млн. лв. В резултат на всичко това делът на „лошите“ кредити (тези с просрочие над 90 дни като цял от всички кредити към некредитни институции) намалява до 15,35%, което е най-ниската стойност на този показател от края на 2011 г. насам.

Към края на декември привлечените средства в банковата система са на стойност от 74,3 млрд. лв. През четвъртото тримесечие на годината търговските банки продължават да намаляват лихвените проценти по привлечените средства, което обаче не се отразява върху динамиката на депозитите на предприятия и домакинства. През последните три месеца на 2015 г. депозитите на домакинства се увеличават с 1422 млн.лв. (3,3%), а тези на нефинансовите предприятия се увеличават с 1161 млн.лв. (6,3%). Депозитите на домакинства и нефинансови фирми вече надхвърлят кредитите за същите институционални сектори с повече от 10%, което е допълнителен индикатор за изключителната предпазливост на фирмите и домакинствата при вземането на решения за заемно финансиране.

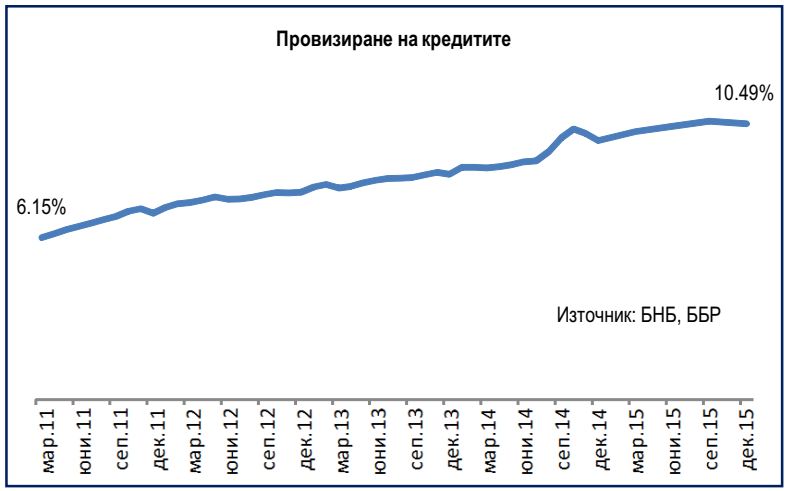

Към края на декември 2015 г. капиталът на банковата система е на стойност 11,5 млрд.лв. и е с 684 млн.лв. повече спрямо декември 2014 г.

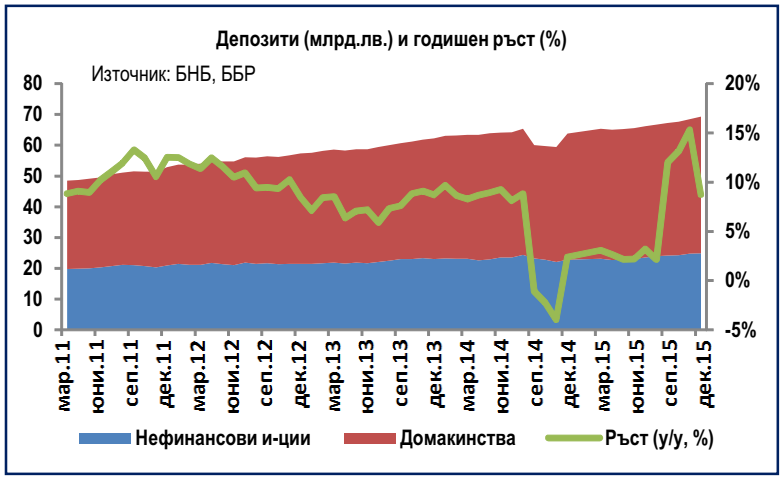

Реализираната печалба след данъци от банковата система за 2015 г. е на стойност от 898 млн. лв. Това е най-голямата регистрирана печалба за една календарна година от 2009 г. насам. Спрямо предходната година печалбата след данъци се увеличава със 154 млн.лв., като това се дължи на по-високия нетен доход от лихви (със 139 млн. лв. повече спрямо 2014 г.), по-високия нетен доход от такси и комисиони (с 62 млн. лв.) и на по-ниските разходи за обезценка (с 51 млн. лв.), макар че само за декември 2015 г. разходите за обезценка да са били с около 200 млн. лв. повече спрямо декември 2014 г.

Лихви

През четвъртото тримесечие отново се ускорява намалението на лихвените равнища по депозити и кредити на фирми. Основните фактори за тази динамика отново са ниските стойности на основните референтни лихвени равнища в Еврозоната и в САЩ, перспективите за засилване на дефлацията в страната, високата ликвидност на банковата система, както и все още слабото търсене на заемни средства от страна на фирмите и домакинствата в страната. В края на годината към тези фактори обаче се добавя и още един, а именно новата Наредба 21 на БНБ за задължителните минимални резерви, с която се въвежда понятието „свръхрезерв“, по който бе определено отрицателно лихвено равнище от -0,3%.

През последните три месеца на 2015 г. усреднениият лихвен процент по кредити, нов бизнес, оригинален матуритет, вече трайно се задържа под нивото от 5%. Така в рамките на една година средното лихвено равнище по кредитите, оригинален матуритет, е намаляло с около 1 пп. Търговските банки, в следствие на достъпния евтин привлечен ресурс и стабилизирането на макро средата в страната засилиха конкуренцията помежду си при привличането на нови клиенти и в отпускането на нови кредити. Усили се и процесът на предоговаряне на условията по съществуващи кредитни договори за фирми, като новите условия в повечето случаи са по-благоприятни за фирмите. Очакванията са EURIBOR да остане нисък през 2016 г., което предполага, че през следващите дванадесет месеца едва ли ще съществува сериозен натиск за обръщане на тенденцията в динамиката на лихвените равнища по кредитите. Най-вероятно лихвените равнища ще се задържат ниски и поради още един фактор, който е свързан с все още слабото търсене на заемен ресурс от страна на фирмите.

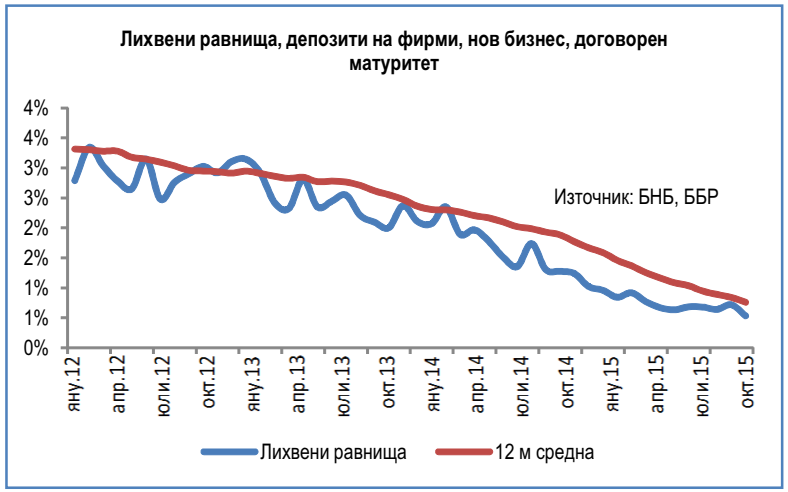

През четвъртото тримесечие на 2015 г. лихвените равнища по депозитите на фирми и домакинства също продължават да намаляват, като някои от водещите банки в страната дори определят лихвени равнища по по-краткосрочните депозити на фирми в диапазона от 0,01-0,1%. Високата ликвидност на банковата система, липсата на забележим ръст по кредитите и въвеждането на отрицателна лихва по свръхрезерва на търговските банки по сметките им в БНБ са основните фактори, допринесли за наблюдаваната динамика на лихвените равнища по депозитите.

Въпреки че лихвените равнища по депозитите достигнат историческите си най-ниски равнища, реалният лихвен процент продължава да бъде положителен. Това се дължи на продължаването на процеса на дефлцаия в страната и дори засилването му през втората половина на 2015 г. Това е допълнителен фактор, който ще продължи да поддържа лихвените равнища по депозитите на равнища близки до 0%, което от своя страна ще стимулира домакинствата и фирмите да потърсят други средства за вложение на спестяванията си.

През четвъртото тримесечие на 2015 г. лихвеният спред намалява заради по-бързото намаляване на усредненото лихвено равнище по кредитите спрямо това по депозитите. Въпреки това той се запазва относително висок в сравнение с месеците преди средата на 2014 г. и е един от основните фактори за високата печалба, реализирана от банковата система през 2015 г.

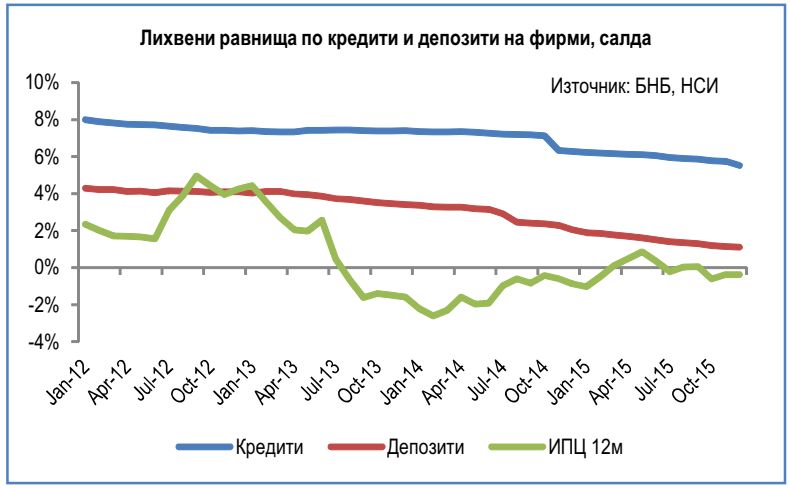

Търговски банки

Активи - общо (млн. лева)						
	Дек` 11	Дек` 12	Дек` 13	Дек`14	Дек` 15	Δ (12m)
Уникредит	11 906,4	12 658,5	12 728,1	14 843,8	17 368,3	2 524,5
ДСК	8 559,0	8 727,6	8 882,4	9 977,8	11 100,3	1 122,5
ПИБ	6 101,7	6 907,3	7 445,9	8 645,8	8 679,9	34,1
ОББ	6 715,5	6 347,6	6 715,1	6 570,3	6 559,3	-11,0
Райфайзен	6 448,3	6 171,7	5 959,6	5 981,4	6 450,2	468,8
Пощенска банка	5 998,5	5 630,4	5 697,5	6 145,6	5 759,6	-386,0
СЖ Банк	3 288,7	3 584,4	3 664,6	4 571,8	5 273,5	701,7
ЦКБ	3 003,4	3 348,0	3 746,3	4 181,0	4 642,0	461,0
Пиреос	3 209,7	3 098,8	3 355,8	3 250,5	2 860,8	-389,6
СИ Банк	2 026,4	2 082,9	2 187,6	2 457,3	2 687,4	230,1
Алианц	1 745,6	1 868,3	1 977,4	2 097,4	2 324,1	226,7
Инвестбанк	1 253,7	1 370,6	1 676,4	1 913,7	1 953,2	39,4
ББР	1 875,4	1 694,2	1 781,3	1 921,6	1 614,0	-307,6
Прокредит Банк	1 259,0	1 329,2	1 351,1	1 423,9	1 517,6	93,8
ИА Банк	716,7	849,1	971,6	1 109,5	1 198,4	88,9
Общинска банка	954,5	1 017,4	1 155,6	1 246,7	1 193,0	-53,7
Алфа Банк	1 741,9	3 691,8	3 655,2	3 663,1	1 064,0	-2 599,2
БАКБ	749,4	828,3	777,7	815,3	1 014,4	199,1
Сити Банк	551,9	542,0	635,4	916,5	832,6	-83,9
Париба	484,6	403,1	453,3	743,3	790,8	47,5
Д Банк	623,4	743,1	703,8	712,7	672,3	-40,4
ING Банк	642,6	883,7	612,0	598,5	585,8	-12,7
ТВІ	74,7	189,0	408,0	480,1	514,9	34,8
Токуда	414,1	459,8	417,4	441,7	427,6	-14,1
Тексим	97,9	126,4	123,2	146,4	176,2	29,8
Виктория	556,6	522,7	407,2	194,8	166,9	-27,9
Банки - общо	76 811,2	82 415,7	85 746,7	85 134,8	87 524,3	2 389,5

Капитал (млн. лева)	Дек` 11	Дек` 12	Дек` 13	Дек`14	Дек` 15	Δ (12m)
Уникредит	2 009,8	2 130,8	2 162,3	2 240,7	2 507,8	267,1
ДСК	1 321,8	1 447,9	1 492,9	1 562,4	1 584,8	22,4
ОББ	1 122,8	1 069,8	1 087,0	1 165,3	1 237,3	71,9
Пощенска банка	794,7	798,6	825,2	828,3	920,0	91,7
Райфайзен	947,7	908,6	863,3	909,4	901,2	-8,2
ПИБ	477,0	511,2	538,6	728,3	745,5	17,2
ББР	670,7	682,9	673,2	680,6	708,9	28,4
СЖ Банк	427,6	475,1	497,0	536,8	584,2	47,4
Пиреос	618,4	626,8	630,1	598,0	450,9	-147,1
ЦКБ	333,6	347,9	357,0	363,7	380,5	16,8
СИ Банк	330,5	294,9	291,3	258,4	293,9	35,5
Алианц	161,2	176,7	193,5	199,7	195,6	-4,2
Прокредит Банк	135,3	154,2	167,5	173,1	193,4	20,4
Инвестбанк	108,6	161,6	178,0	183,5	176,8	-6,7
БАКБ	200,6	178,2	165,7	155,6	158,8	3,2
TBI	26,2	33,5	52,7	70,0	106,3	36,2
Д Банк	53,0	65,6	66,7	91,3	91,3	0,0
ИА Банк	67,4	80,9	82,0	85,5	89,7	4,2
Общинска банка	63,0	63,4	69,6	75,4	80,9	5,5
Токуда	48,4	63,5	58,2	51,0	45,6	-5,4
Тексим	16,3	32,7	33,0	32,2	34,1	1,9
Виктория	60,9	42,4	36,1	21,2	10,9	-10,2
Сити Банк	14,4	22,5	10,1	11,8	10,1	-1,7
Париба	23,1	15,9	16,0	12,4	4,2	-8,3
ING Банк	5,3	6,4	1,0	1,8	-2,4	-4,2
Алфа Банк	-202,8	-223,9	-216,6	-225,3	-15,1	210,2
Банки - общо	10 448,5	10 850,1	11 164,4	10 838,8	11 523,2	684,4

Привлечени средства - общо (млн. лева)	Дек` 11	Дек` 12	Дек` 13	Дек`14	Дек` 15	Δ (12m)
Уникредит	9 674,7	10 282,1	10 390,5	12 355,9	14 575,6	2 219,7
ДСК	7 172,7	7 164,2	7 291,1	8 310,7	9 415,3	1 104,6
ПИБ	5 617,1	6 386,2	6 895,0	7 896,1	7 464,1	-431,9
Райфайзен	5 450,1	5 156,4	5 022,7	4 994,7	5 474,1	479,4
ОББ	5 579,2	5 261,3	5 607,8	5 380,4	5 293,7	-86,8
Пощенска банка	5 149,0	4 787,8	4 829,1	5 276,5	4 785,6	-490,9
СЖ Банк	2 825,0	3 054,2	3 112,6	3 955,7	4 617,4	661,7
ЦКБ	2 660,3	2 984,2	3 371,6	3 808,3	4 184,6	376,4
СИ Банк	1 691,8	1 778,2	1 888,3	2 166,8	2 367,7	201,0
Пиреос	2 576,4	2 441,8	2 713,7	2 632,7	2 263,1	-369,6
Алианц	1 552,2	1 638,2	1 737,0	1 887,0	2 120,5	233,5
Инвестбанк	1 131,8	1 189,5	1 483,1	1 728,5	1 724,6	-3,9
Прокредит Банк	1 110,8	1 158,4	1 168,7	1 238,9	1 317,8	78,9
Общинска банка	888,1	949,5	1 081,7	1 165,8	1 105,8	-60,0
ИА Банк	647,2	765,8	887,1	1 021,5	1 073,0	51,5
Алфа Банк	1 938,7	3 901,9	3 860,1	3 880,7	964,2	-2 916,4
ББР	1 189,1	993,7	1 101,8	1 236,8	902,3	-334,5
БАКБ	545,8	646,7	607,7	654,9	840,7	185,8
Сити Банк	513,8	509,0	615,9	895,3	814,7	-80,6
Париба	445,6	371,7	421,4	715,6	769,7	54,1
ING Банк	624,8	852,6	602,3	587,4	581,5	-6,0
Д Банк	569,4	674,1	633,5	615,6	575,6	-40,0
TBI	48,2	151,6	345,5	395,6	400,5	4,8
Токуда	364,1	393,7	355,9	387,5	380,4	-7,1
Тексим	80,5	92,2	89,0	112,8	140,1	27,3
Виктория	491,7	476,1	367,5	170,7	125,2	-45,5
Банки - общо	65 606,6	70 701,8	73 882,4	73 528,9	74 345,8	816,9

Кредити и аванси (брутни) - общо (млн. лева)

	Дек` 11	Дек` 12	Дек` 13	Дек`14	Дек` 15	Δ (12m)
Уникредит	10 374,1	10 999,5	11 354,8	12 458,7	15 224,2	2 765,5
ДСК	8 255,4	8 097,6	7 968,5	9 184,3	10 352,4	1 168,0
ПИБ	4 498,2	4 744,0	5 614,2	6 976,2	6 466,0	-510,2
ОББ	5 805,7	5 494,2	5 745,0	5 948,1	5 821,5	-126,6
Райфайзен	5 511,9	5 281,3	5 138,8	4 373,7	5 747,7	1 374,0
Пощенска банка	5 247,5	5 021,6	5 110,3	5 795,6	5 508,8	-286,8
СЖ Банк	2 919,8	2 916,1	3 212,2	3 441,7	4 737,7	1 296,0
ЦКБ	1 901,6	1 863,5	2 132,2	2 194,3	3 248,4	1 054,1
Пиреос	3 053,5	2 898,2	3 304,4	3 209,9	2 890,5	-319,4
СИ Банк	1 792,0	1 765,5	1 875,8	2 060,6	2 273,7	213,1
Алианц	1 374,8	1 390,7	1 425,8	1 353,7	1 878,9	525,2
Прокредит Банк	1 097,9	1 095,5	1 139,7	1 168,6	1 427,1	258,5
ББР	1 738,3	1 483,7	1 393,0	1 288,5	1 413,6	125,1
Инвестбанк	765,8	836,9	789,2	937,6	1 241,9	304,4
ИА Банк	499,8	555,8	679,8	708,2	981,6	273,4
Алфа Банк	1 644,4	1 379,5	1 286,9	1 382,1	923,8	-458,3
БАКБ	734,9	747,8	621,0	663,9	906,9	243,0
Париба	437,1	336,4	419,7	624,3	659,4	35,1
Общинска банка	439,8	419,4	519,2	445,3	612,7	167,4
TBI	109,8	155,6	321,1	412,0	471,8	59,8
ING Банк	265,2	340,2	419,8	389,3	449,3	59,9
Д Банк	369,0	383,1	340,3	376,2	448,7	72,5
Токуда	240,7	287,9	257,2	236,4	300,1	63,7
Виктория	486,5	376,7	341,3	176,6	172,4	-4,2
Сити Банк	270,7	300,4	340,3	643,7	161,2	-482,5
Тексим	54,1	60,0	49,0	68,9	58,9	-10,0
Банки - общо	64 352,2	64 726,0	68 114,3	66 567,2	74 457,1	7 889,9

Кредити (брутни) - предприятия (млн. лева)

	Дек` 11	Дек` 12	Дек` 13	Дек`14	Дек` 15	Δ (12m)
Уникредит	5 783,5	6 577,8	6 580,9	6 808,8	6 995,8	186,9
ПИБ	3 486,6	3 775,9	4 210,3	4 974,3	4 120,4	-853,9
ОББ	2 862,1	2 777,9	2 653,7	2 670,1	2 736,2	66,1
Пощенска банка	2 541,4	2 339,5	2 208,0	2 208,2	2 279,0	70,8
Райфайзен	3 535,6	3 503,1	3 019,7	2 375,6	2 190,3	-185,3
ДСК	2 087,0	2 129,4	2 007,8	2 172,6	2 131,7	-40,9
СЖ Банк	1 728,0	1 902,0	1 908,1	2 069,2	2 072,8	3,6
ЦКБ	1 115,7	1 338,6	1 447,4	1 448,8	1 685,6	236,7
Пиреос	2 313,8	2 215,4	2 031,3	2 053,6	1 635,2	-418,4
Прокредит Банк	929,1	945,3	948,7	928,5	1 137,7	209,2
СИ Банк	804,3	793,5	832,2	887,8	919,1	31,3
Инвестбанк	487,8	500,4	496,5	664,1	782,8	118,7
ББР	507,8	539,4	569,7	735,6	715,2	-20,5
БАКБ	525,1	582,7	512,1	567,3	648,0	80,6
Алианц	580,6	626,2	598,0	632,6	629,6	-3,0
ИА Банк	289,1	378,5	411,5	466,2	482,1	15,8
Алфа Банк	1 164,5	921,8	843,2	939,1	465,3	-473,8
ING Банк	235,9	292,4	254,0	302,3	314,8	12,4
Д Банк	233,4	283,6	258,1	264,7	289,6	24,9
Общинска банка	269,7	286,8	280,9	265,4	269,9	4,5
Париба	215,4	166,6	104,9	177,2	171,4	-5,8
Токуда	181,1	179,8	184,8	184,7	164,0	-20,6
Сити Банк	172,7	167,2	179,8	203,1	151,4	-51,7
TBI	81,8	70,4	107,9	126,0	134,6	8,5
Виктория	307,9	242,3	204,1	131,0	94,7	-36,4
Тексим	23,0	16,1	18,2	31,6	36,1	4,5
Банки - общо	36 103,6	38 166,3	38 305,8	34 319,3	33 284,9	-1 034,4

Печалба преди обезценка и данъци (млн. лева)

	Дек`11	Дек`12	Дек`13	Дек`14	Дек`15	Δ (12m)
ДСК	420,6	436,2	371,6	386,8	440,0	53,2
Уникредит	396,0	408,1	390,5	431,8	437,8	5,9
ПИБ	75,0	68,2	89,9	325,8	341,8	16,0
ОББ	220,4	164,8	141,0	181,7	200,3	18,6
Пощенска банка	141,5	118,3	115,0	143,0	164,9	21,9
Райфайзен	187,8	144,9	128,2	150,9	126,8	-24,1
СЖ Банк	74,0	73,8	67,8	81,8	108,1	26,2
Алианц	*29,6*	*28,0*	*32,3*	*38,5*	*45,0*	*6,5*
ББР	38,9	46,7	48,7	47,4	41,4	-5,9
СИ Банк	18,8	24,2	31,9	40,8	39,8	-1,0
Прокредит Банк	31,9	33,7	28,4	31,9	37,9	6,0
ЦКБ	24,9	20,6	18,2	13,2	37,2	24,0
ИА Банк	2,1	6,0	3,7	9,4	29,5	20,1
Сити Банк	24,6	15,3	22,5	10,0	13,0	3,1
Инвестбанк	2,3	-5,3	-3,3	13,7	12,1	-1,6
ТВІ	9,9	-5,4	10,0	15,8	11,8	-4,0
Д Банк	3,7	1,9	11,9	10,0	9,9	-0,1
Общинска банка	10,1	25,0	16,3	6,8	5,1	-1,7
ING Банк	7,3	5,4	6,5	-0,5	4,9	5,5
БАКБ	8,9	-6,7	-9,4	-4,1	***3,8***	7,9
Алфа Банк	11,9	30,3	20,0	21,2	3,0	-18,2
Тексим	2,9	-5,8	-3,7	0,5	1,4	0,9
Париба	0,8	5,2	-0,6	-0,3	-3,6	-3,2
Токуда	0,8	2,5	4,6	4,3	-4,3	-8,7
Пиреос	104,5	77,8	56,1	33,8	-8,9	-42,6
Виктория	-11,3	-17,3	-14,7	-14,9	-9,3	5,6
Банки - общо	1 954,2	1 844,8	1 719,8	1 989,6	2 112,8	123,2

Дек`15	Печалба преди данъци	Δ (12m)	Печалба (% от обща)	Кредити за фирми (% от общо)	Кредити / Капитал
	BGN mln	BGN mln	%	% дял	съотн.
Уникредит	323	54	31,90	21,02	6,07
ОББ	75	-10	7,44	8,22	4,71
ДСК	339	84	33,52	6,40	6,53
Пощенска банка	108	96	10,71	6,85	5,99
Райфайзен	68	17	6,69	6,58	6,38
ПИБ	14	-20	1,42	12,38	8,67
БАКБ	1	9	0,05	1,95	5,71
Пиреос	-134	-102	-13,28	4,91	6,41
СЖ Банк	81	26	7,99	6,23	8,11
ИА Банк	5	1	0,47	1,45	10,94
Инвестбанк	2	0	0,19	2,35	7,03
Общинска банка	6	0	0,60	0,81	7,57
Прокредит Банк	32	6	3,13	3,42	7,38
Алианц	11	-13	1,12	1,89	9,61
ЦКБ	9	1	0,91	5,06	8,54
СИ Банк	21	0	2,07	2,76	7,74
Алфа Банк	-8	-15	-0,82	1,40	
ING Банк	-4	-3	-0,35	0,95	-186,49
Д Банк	1	0	0,06	0,87	4,91
Сити Банк	10	-3	1,02	0,45	15,96
Токуда	-4	4	-0,37	0,49	6,58
ТВІ	30	13	3,00	0,40	4,44
Париба	-8	-5	-0,82	0,51	158,52
Виктория	-9	6	-0,92	0,28	15,76
Тексим	0	0	0,01	0,11	1,73
ББР	43	28	4,21	2,15	1,99
Банки - общо	1013	174			6,46

Дек`15	Приходи / Разходи (преди обезценка)	Δ (12m)	Приходи / Разходи (след обезценка)	Δ (12m)	Текуща обезценка / Кредити
	%	п.п.	%	п.п.	%
Уникредит	38,89%	1,67	53,97%	-6,60	0,75
ОББ	45,20%	-1,50	79,30%	4,21	2,15
ДСК	36,01%	-2,10	50,57%	-8,38	0,97
Пощенска банка	44,83%	-5,01	63,42%	-31,40	1,03
Райфайзен	58,43%	4,50	78,59%	-7,05	1,03
ПИБ	38,06%	-1,32	96,26%	2,58	5,06
БАКБ	86,52%	-39,96	99,41%	-57,74	0,50
Пиреос	84,03%	17,96	241,74%	108,96	4,34
СЖ Банк	49,36%	-1,54	62,18%	-4,87	0,57
ИА Банк	45,54%	-23,20	90,43%	3,47	2,52
Инвестбанк	70,03%	-31,34	95,06%	-49,82	0,82
Общинска банка	88,08%	3,70	85,78%	0,68	-0,16
Прокредит Банк	56,61%	-8,76	63,21%	-8,45	0,43
Алианц	52,87%	-2,11	87,56%	16,34	1,79
ЦКБ	75,23%	-15,02	93,86%	-0,60	0,86
СИ Банк	64,56%	2,30	80,88%	0,55	0,83
Алфа Банк	94,04%	21,56	113,11%	21,62	1,22
ING Банк	90,65%	-10,80	114,97%	14,78	1,11
Д Банк	69,12%	1,38	97,42%	-0,56	2,07
Сити Банк	51,75%	5,33	51,75%	7,70	0,00
Токуда	90,30%	-10,15	111,81%	-49,90	0,97
TBI	44,14%	-6,34	54,06%	-7,65	1,41
Париба	162,61%	30,44	162,80%	34,45	0,00
Виктория	182,22%	54,98	261,61%	59,23	2,65
Тексим	89,67%	-5,46	99,20%	0,76	2,03
ББР	29,23%	9,89	27,21%	-49,71	-0,08
Банки - общо	48,16%	-1,11	74,36%	-4,39	1,48

	2011	2012	2013	2014	Q1'2015	Q2'2015	Q3'2015	Q4'2015
Номинален БВП (млрд.лв.)	80,1	81,5	82,0	83,6	17.5	21,6	23,5	24.0 fl
Реален БВП (%, годишен ръст)[3]	1,6	0,2	1,3	1,6	3.3	2,8	3,0	3.1 fl
Инфлация (%, ХИПЦ, 12 м)	2,0	2,8	-0,9	-2,0	-1,1	-0,6	-1,0	-0.9
Номинална работна заплата (лв.)	686	731	775	828	859	879	874	915
Ниво на безработица (15-64 г., %)	11,4	12,4	13,0	11.5	10,7	10,0	8,3	8.0
Текуща сметка (% от БВП, 12 м)	0,9	-0,3	1,8	1,2	1,7	1,2	1,3	1.2
ПЧИ в България (млн. евро, 12 м)	1476,3	1320,9	1383,7	1285,4	1522,3	1469,7	1721,3	1575.1
Брутен Външен дълг (% от БВП)	88,6	90,5	88,1	92,1	88.3	79.8	77.0	76.5
USD/BGN[4]	1,51	1,48	1,42	1,61	1,82	1,75	1,75	1.79
Бюджетно салдо (% от БВП)	-1,9	-0,4	-1,8	-3,7	0,3	1,0	0,7	-2.9

Източник: НСИ, БНБ, МФ, ББР

Използвани са данни, които са публикувани до 23 февруари 2016 г.

Настоящият документ е изготвен на базата на обществено достъпна информация от източници, които се считат за надеждни, но за пълнотата или точността на тази информация не носим отговорност. Всички оценки и мнения, включени в този документ, представляват независима преценка на авторите към момента на неговото публикуване. Запазваме правото си за промяна на мнението по всяко време при актуализиране и постъпване на нова информация.

Този документ е изготвен единствено с информационна цел и не е предназначен, не съставлява и не е част от покана за продажба, отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти, или какъвто и да е съвет за вземане на инвестиционни решения.

Тъй като настоящият документ не представлява пряка или косвена инвестиционна препоръка или инвестиционен съвет, нито целия документ, нито част от него може да се счита за основа, мотив или обосновка за сключване на договор или поемане на какъвто и да е ангажимент.

[3] Сезонно неизгладени данни
[4] В края на периода